

Wat als de verleiding wegvalt?

De overheid gebruikt subsidies of tegemoetkomingen om mensen te verleiden om hun bijdrage aan de overheidsagenda te leveren. Blijkbaar gebeurt dat niet vanzelf en is het nodig om 'doelstellingen' met elkaar te halen. Eigenlijk start de overheid daarmee een nieuwe marketingcampagne waarbij ze hun product of idee aan de man willen brengen. Bij commerciële marktpartijen vindt daarna opvolging plaats om de effecten van de marketing verder te benutten. Je zet een product in de markt en gaat er verder mee aan de slag. De vraag is wat er gebeurt als de 'marketing' van de overheid stopt. Of om concreet te worden, wat gebeurt er als de subsidie als motor voor de innovatie wegvalt?

Ik vroeg me dit af in verband met een discussie over de vrijstelling van wegenbelasting voor zuinige auto's. Dit geldt voor auto's met een CO2 uitstoot onder de 110 gr/kilometer. Hieronder vallen de verschillende hybridemodellen, waarvan de Prius wel de meest bekende is. Vanaf 2014 moeten automobilisten die in bezit zijn van deze auto's weer gewoon wegenbelasting gaan betalen. In één keer zie je dat er veel meer van dit soort wagens te koop worden aangeboden. Blijkbaar is de financiële prikkel (ongeveer €650 / jaar) nodig om mensen hiervoor te laten kiezen. Met het afschaffen van dit financiële voordeel wordt het minder aantrekkelijk en kiezen mensen minder snel voor dit type. Ondanks dat het verbruik van de auto steeds lager ligt en daardoor beter is voor het milieu. Sterker nog, ik hoorde iemand zeggen dat als er toch wegenbelasting betaald moet worden, dan liever voor een grote auto. Een groene auto met een zuinig imago is dus alleen goed als er een financiële compensatie tegenover staat. En het was de overheid juist begonnen om de minder vervuilende auto's te promoten. Als iedereen die auto nu weer verkoopt en een meer belastende auto gaat kopen dan is het doel niet bereikt.

Kun je die subsidie of belastingvoordeel dan niet beter op een andere manier inzetten? Eenzelfde vraag speelt in de bouw. We hebben het in de bouw onder meer over energiebesparing, groene stroom of duurzaam bouwen. Maar eigenlijk past de term energienota(loos?) bouwen al beter. Het maakt in ieder geval duidelijk dat het niet over het milieu gaat, maar over de geld. Tijdelijke regelingen zoals subsidies of vrijstellingen zorgen wellicht voor een korte termijn groei (kijk naar de zonnepanelen) maar zodra de voordelen wegvallen blijven er nog maar weinig mensen over die vanuit een ideaal voor zonne-energie kiezen. En natuurlijk, de financiële voordelen zijn van belang. Maar die heb je vanwege een verminderd brandstofverbruik of door energieopwekking ook. De reden tot aanschaf zou eigenlijk een mix moeten zijn van beiden; ideaal en kosten. Het moet niet af hangen van een subsidie. Zolang we als maatschappij minder belang aan het milieu hechten, is dat het gegeven. Misschien moeten we meer gaan nadenken over hoe we bewust gedrag kunnen stimuleren. Tenslotte, wie van ons brengt zijn lege flessen niet terug naar de supermarkt voor € 0,20, in plaats van deze in een container te gooien. Dat vinden we heel normaal zonder extra stimulering. Waarom moet het dan bij een auto of woning wel met subsidie?